

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

● **XXIX.** Cum Octavianus post victoriam Actiacam Romam rediret, homo quidam ei occurrit corvum tenens; **eum** instituerat haec dicere: «Ave, Caesar, victor **imperator**». **Caesaris** multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum emit. Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut **corvum** doceret parem salutationem. Diu operam frustra impendebat; quotiescumque avis non respondebat, sutor dicere solebat «Oleum et operam perdidit».

● **XXXVI.** Samnitium divitias contempsit et Samnites paupertatem eius mirati sunt. Nam cum ad eum magnum pondus auri publice missum attulissent, ut **eo** uteretur, vultum risu solvit et protinus dixit: «Supervacaneae, ne dicam ineptae, **legationis** ministri, narrate Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare quam ipsum fieri **locupletem**»;

● **XLII.** Quorum **auctoritatem** secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. Nunc intellego, si **iste** in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam **improbum**, qui non fateatur.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν τα παραπάνω αποσπάσματα

Μονάδες 40

B1. Να γράψετε την πτώση που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

homo:	τη γενική πληθυντικού αριθμού
milibus:	τη γενική του ίδιου αριθμού
sestertium:	την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
avis:	την αφαιρετική ενικού αριθμού
parem salutationem:	την αφαιρετική ενικού αριθμού
quidam:	την ονομαστική πληθυντικού αριθμού (στο ουδέτερο γένος)
pondus:	την αιτιατική πληθυντικού αριθμού
ministri:	την ονομαστική ενικού αριθμού
improbum:	την κλητική ενικού αριθμού (στο ίδιο γένος)
hunc:	την ονομαστική πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος
neminem:	την γενική ενικού αριθμού

Μονάδες 12

B2. multum, crudeliter, ineptae, regie, stultum, improbum: Να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων βαθμών.

Μονάδες 6

B3. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (για τους περιφραστικούς να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

dicere:	τον ίδιο τύπο στο μέλλοντα παθητικής φωνής
rediret:	την αφαιρετική γερονδίου
instituerat:	το απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή
doceret:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
solebat:	το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα
perdidi:	το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
mirati sunt:	το απαρέμφατο μέλλοντα (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενό του)
narrate:	ο ίδιος τύπος στο μέλλοντα
animadvertissem:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο ενεστώτα στην ίδια φωνή και στην ίδια έγκλιση
dicerent:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού της παθητικής περιφραστικής συζυγίας

Μονάδες 10

Γ1. Caesaris multum interfuit corvum emere: Να αντικατασταθεί το απαρέμφατο emere με την αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση

Μονάδες 4

Γ2. quotiescumque avis non respondebat, sutor dicere solebat: Να μετατρέψετε την πρώτη πρόταση στην αντίστοιχη μετοχή

Μονάδες 3

Γ3. paupertatem eius: Να δηλωθεί η κτήση με αυτοπάθεια

Μονάδες 2

Γ4. Nunc intellego neminem tam stultum fore: Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ

Μονάδες 3

Γ5. Si in hunc animadvertissem, ... dicerent: Να τραπεί ο υποθετικός λόγος στο είδος της «δυνατής – πιθανής υπόθεσης» και στο είδος της «ανοιχτής υπόθεσης στο παρόν»

Μονάδες 5

Γ6. Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι υπογραμμισμένες λέξεις των αποσπασμάτων

Μονάδες 10

Γ7. Cum Octavianus...rediret: Να αναγνωρίσετε την παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση του κειμένου και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της

Μονάδες 3

Γ8. ...narrate Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare: Να δηλώσετε την απαγόρευση με όλους τους δυνατούς τρόπους

Μονάδες 2

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Η μετάφραση δε δίδεται για λόγους οικονομίας του χώρου.

B1. hominum
miliū
sestertii
ave / avi
pari salutatione
quaedam
pondera
minister
improbe
hae
nullius

B2. plus - plurimum
crudelius - crudelissime
ineptioris - ineptissimae
magis regie - maxime regie
stultiorem - stultissimum
improbiorem - improbissimum

B3. dictum iri
redeundo
instituturum esse
docete
solitus eris
perdat
miraturos esse
narratote
animadvertant
dicendi essemus

Γ1. Το απαρέμφατο “emere” θα αντικατασταθεί από δευτερεύουσα βουλητική πρόταση:
Caesaris multum interfuit, ut corvum emeret

Γ2. Ave (ή avi) non respondente sutor dicere solebat

Γ3. Paupertatem suam

Γ4. «Nemo tam stultus erit».

Γ5. • Δυνατή – πιθανή υπόθεση
Si in hunc animadvertam,...dicant
• Ανοιχτή υπόθεση στο παρόν
Si in hunc animadverto,...dicunt

Γ6. eum: άμεσο αντικείμενο στο “instituerat”
imperator: ονοματικός επιθετικός προσδιορισμός στο “victor”
Caesaris: γενική του ενδιαφερομένου προσώπου στο “interfuit”
corvum: άμεσο αντικείμενο στο “doceret”
eo: αντικείμενο στο “uteretur”
legationis: γενική αντικειμενική από το “ministri”
locupletem: κατηγορούμενο στο “ipsum” και εξαρτάται από το “fieri”
auctoritatem: αντικείμενο της μετοχής “secuti”
iste: υποκείμενο στο ρήμα “pervenerit”

improbum: κατηγορούμενο στο “neminem” και εξαρτάται από το “fore”

- Γ7.** Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το “occurrit”. Εισάγεται με τον cum τον ιστορικό-διηγηματικό, ο οποίος υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια και δημιουργεί ανάμεσά τους μια σχέση αιτίου και αιτιατού. Εκφέρεται με υποτακτική, που κάνει φανερό τον ρόλο του υποκειμενικού στοιχείου. Συγκεκριμένα, με υποτακτική παρατατικού (“rediret”), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (“occurrit”) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν
- Γ8.** - Nolite narrare Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare
- Ne narraveritis Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare

Επιμέλεια

Ομάδα Λατινικών Ε.Ο. ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ